Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

15. maj 2019*

»Præjudiciel forelæggelse – associeringsaftalen EØF-Tyrkiet – tillægsprotokol – artikel 59 – afgørelse 3/80 – social sikring af vandrende arbejdstagere – ophævelse af bopælsklausuler – artikel 6 – ydelse ved invaliditet – standsning – forordning (EU) nr. 883/2004 – særlige ikke-bidragspligtige kontantydelser – bopælskrav – direktiv 2003/109/EF – fastboende udlænding«

I sag C-677/17,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Centrale Raad van Beroep (appeldomstol i sager vedrørende social sikring og tjenestemænd, Nederlandene) ved afgørelse af 1. december 2017, indgået til Domstolen den 4. december 2017, i sagen

M. Çoban

mod

Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling),

sammensat af Domstolens vicepræsident, R. Silva de Lapuerta (refererende dommer), som fungerende formand for Første Afdeling, og dommerne J.-C. Bonichot, E. Regan, C.G. Fernlund og S. Rodin,

generaladvokat: E. Sharpston,

justitssekretær: R. Schiano, fuldmægtig,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 3. oktober 2018,

efter at der er afgivet indlæg af:

– M. Çoban ved advocaten R. Akkaya og Z.M. Alaca,

– Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen ved J. Hut, som befuldmægtiget,

– den nederlandske regering ved K. Bulterman og H.S. Gijzen, som befuldmægtigede,

– Europa-Kommissionen ved D. Martin et M. van Beek, som befuldmægtigede,

* Processprog: nederlandsk.

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 28. februar 2019,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 6, stk. 1, første afsnit, i Associeringsrådets afgørelse nr. 3/80 af 19. september 1980 om anvendelsen af De Europæiske Fællesskabers medlemsstaters sociale sikringsordninger på tyrkiske arbejdstagere og på deres familiemedlemmer (EFT 1983, C 110, s. 60), sammenholdt med artikel 59 i tillægsprotokollen, undertegnet den 23. november 1970 i Bruxelles og indgået, godkendt og bekræftet på Fællesskabets vegne ved Rådets forordning (EØF) nr. 2760/72 af 19. december 1972 (EFT 1972, L 293, s. 1, herefter »tillægsprotokollen«). Associeringsrådet blev oprettet ved aftalen om oprettelse af en associering mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Tyrkiet, som blev undertegnet den 12. september 1963 i Ankara af Republikken Tyrkiet på den ene side og EØF's medlemsstater og Fællesskabet på den anden side, og som blev indgået, godkendt og bekræftet på sidstnævntes vegne ved Rådets afgørelse 64/732/EØF af 23. december 1963 (EFT 1964, 217, s. 3685, herefter »associeringsaftalen«).

2 Denne anmodning er indgivet i forbindelse med en tvist mellem M. Çoban og Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (arbejdsløsheds- og garantiinstitution for arbejdstagere, Nederlandene, herefter »Uwv«) vedrørende sidstnævntes afslag på M. Çobans ansøgning om tilkendelse af tillægsydelse i henhold til nederlandsk lovgivning.

Retsforskrifter

EU-retten

Associeringsaftalen

3 I henhold til associeringsaftalens artikel 2, stk. 1, har denne til formål at fremme stadig og afbalanceret styrkelse af de økonomiske og handelsmæssige forbindelser mellem parterne under fuldt hensyn til nødvendigheden af at sikre en hurtigere udvikling af Tyrkiets økonomi og en højnelse af beskæftigelsesniveauet og livsvilkårene for det tyrkiske folk.

Tillægsprotokollen

4 Tillægsprotokollen indeholder afsnit II med overskriften »Bevægelighed for personer og tjenesteydelser«, hvis kapitel I omhandler »[a]rbejdskraften«.

5 Tillægsprotokollens artikel 39, der er en del af kapitel I i nævnte afsnit II, fastsætter:

»1. Før udgangen af det første år efter denne protokols ikrafttræden vedtager associeringsrådet bestemmelser vedrørende social tryghed for arbejdstagere af tyrkisk nationalitet, som bevæger sig inden for Fællesskabet, og for deres familie, som opholder sig inden for Fællesskabet.

[…]

4. De pensioner og andre ydelser, der udbetales på grund af alderdom, dødsfald eller invaliditet, og som er erhvervet ved anvendelse af de i stk. 2 nævnte bestemmelser, skal kunne udføres til Tyrkiet.

[…]«

6 Tillægsprotokollens artikel 59, som findes i afsnit IV heri, har overskriften »Almindelige og afsluttende bestemmelser« og er affattet således:

»Inden for de af denne protokol dækkede områder må der ikke gives Tyrkiet gunstigere betingelser end dem, som medlemsstaterne indrømmer hinanden på grundlag af traktaten om oprettelse af Fællesskabet.«

7 Tillægsprotokollens artikel 62 bestemmer:

»Tillægsprotokollen og dens bilag udgør en integrerende del af [associeringsaftalen].«

Afgørelse nr. 3/80

8 Artikel 2 i afgørelse nr. 3/80 har overskriften »Personkreds« fastsætter:

»Denne afgørelse finder anvendelse på:

– arbejdstagere, som er eller har været omfattet af lovgivningen i en eller flere medlemsstater, og som er tyrkiske statsborgere

– disse arbejdstageres familiemedlemmer, som er bosat på et af medlemsstaternes område

– disse arbejdstageres efterladte.«

9 Nævnte afgørelses artikel 4 med overskriften »Sagligt anvendelsesområde« fastsætter:

»1. Denne afgørelse finder anvendelse på enhver lovgivning om sociale sikringsgrene, der vedrører:

[…]

b) ydelser ved invaliditet, herunder ydelser, der tager sigte på at bevare eller forbedre erhvervsevnen

[…]

2. Denne forordning finder anvendelse på alle almindelige og særlige sociale sikringsordninger med eller uden bidragspligt samt på ordninger, der pålægger arbejdsgiveren eller rederen forpligtelser med hensyn til de i stk. 1 omhandlede ydelser.

[…]«

10 Artikel 6 i afgørelse nr. 3/80 med overskriften »Ophævelse af bopælsbestemmelser […]« bestemmer i stk. 1, første afsnit, følgende:

»Kontantydelser ved invaliditet eller alderdom eller til efterladte samt erstatning i anledning af arbejdsulykker eller erhvervssygdomme, hvortil der er erhvervet ret efter lovgivningen i en eller flere medlemsstater, kan, medmindre andet er bestemt i denne afgørelse, ikke nedsættes, ændres, stilles i bero, inddrages eller beslaglægges som følge af, at den berettigede er bosat i Tyrkiet eller i en anden medlemsstat end den, hvori den institution, som det påhviler at udrede ydelsen, er beliggende.«

Forordning nr. 883/2004

11 Artikel 7 i Europa Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger (EUT 2004, L 166, s. 1, berigtiget i EUT 2004, L 200, s. 1), som ændret ved Europa Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 988/2009 af 16. september 2009 (EUT 2009, L 284, s. 43) (herefter »forordning nr.883/2004«) med overskriften »Ophævelse af bopælsbestemmelser«, bestemmer:

»Medmindre andet er fastsat i denne forordning, må kontantydelser, som en person har krav på efter lovgivningen i en eller flere medlemsstater eller efter denne forordning, ikke nedsættes, ændres, stilles i bero, inddrages eller beslaglægges med den begrundelse, at den pågældende eller dennes familiemedlemmer er bosat i en anden medlemsstat end den, hvor den institution, som det påhviler at udrede ydelsen, er beliggende.«

12 Artikel 70 i forordning nr. 883/2004 fastsætter:

»1. Denne artikel finder anvendelse på særlige, ikke-bidragspligtige kontantydelser, der tilkendes i henhold til lovgivning, som på grund af sin personkreds, mål og/eller betingelser for ret til ydelser har træk både fra lovgivning om social sikring, som omhandlet i artikel 3, stk. 1, og fra social bistand.

2. Med henblik på dette kapitel forstås ved: »særlige, ikke-bidragspligtige kontantydelser«: ydelser, som:

[…]

c) er opført i bilag X.

3. Artikel 7 og de øvrige kapitler i dette afsnit finder ikke anvendelse på de i stk. 2 nævnte ydelser.

4. De i stk. 2 omhandlede ydelser kan kun tilkendes i den medlemsstat, hvor de berørte personer er bosat, og i henhold til dennes lovgivning. De pågældende ydelser udredes af institutionen på bopælsstedet og for dennes regning.«

13 Bilag X til nævnte forordning har overskriften »Særlige ikke-bidragspligtige kontantydelser« og fastsætter vedrørende Nederlandene følgende ydelser:

»[…]

b) Lov om supplerende ydelser af 6. november 1986 (TW).«

Direktiv 2003/109

14 2., 4., 6. og 12. betragtning til Rådets direktiv 2003/109/EF af 25. november 2003 om tredjelandsstatsborgeres status som fastboende udlænding (EUT 2004, L 16, s. 44) fastsætter:

»(2) Under sit ekstraordinære møde i Tammerfors den 15. og 16. oktober 1999 erklærede Det Europæiske Råd, at tredjelandsstatsborgeres retsstilling bør tilnærmes EU-borgeres retsstilling, og at en person, der har opholdt sig lovligt i en medlemsstat i en given periode, og som er i besiddelse af en tilladelse til længerevarende ophold, i den pågældende medlemsstat bør indrømmes en række ensartede rettigheder, der ligger så tæt som muligt på EU-borgernes rettigheder.

[…]

(4) Integrationen af tredjelandsstatsborgere, der er fastboende i medlemsstaterne, er en meget vigtig faktor til fremme af den økonomiske og sociale samhørighed, som er en af Fællesskabets grundlæggende målsætninger i overensstemmelse med traktaten.

[…]

(6) Hovedkriteriet for meddelelse af status som fastboende udlænding bør være varigheden af opholdet på medlemsstatens område. Opholdet skal have været lovligt og uden afbrydelse som vidnesbyrd om personens tilknytning til landet. Der bør fastsættes en vis fleksibilitet, så der kan tages hensyn til omstændigheder, der medfører, at en person midlertidigt må forlade det pågældende lands område.

[…]

(12) For at udgøre et virkeligt integrationsredskab i det samfund, hvor den fastboende udlænding har slået sig ned, bør denne status som fastboende udlænding sikre, at den pågældende behandles på lige fod med medlemsstatens egne borgere på en lang række økonomiske og sociale områder i henhold til de relevante betingelser i dette direktiv.«

15 Nævnte direktivs artikel 1 bestemmer:

»Dette direktiv har til formål at fastlægge:

a) de betingelser, hvorpå en medlemsstat meddeler tredjelandsstatsborgere, der opholder sig lovligt på dens område, status som fastboende udlænding eller inddrager denne status, og de dertil knyttede rettigheder, og

b) betingelserne for ophold i andre medlemsstater end den, der har meddelt tredjelandsstatsborgere status som fastboende udlænding.«

16 Artikel 8 i direktiv 2003/109 fastsætter:

»1. Status som fastboende udlænding er permanent, jf. dog artikel 9.

2. Medlemsstaterne udsteder [EU]-opholdstilladelse for fastboende udlændinge til fastboende udlændinge. Tilladelsen er gyldig i mindst fem år. Ved udløbet forlænges den automatisk efter ansøgning, hvis det er påkrævet.

[…]«

Nederlandsk ret

17 Artikel 4a i Toeslagenwet (lov om supplerende ydelser) af 6. november 1986 (Stb. 1986, nr. 567) i den affattelse, der finder anvendelse på omstændighederne i hovedsagen (herefter »TW«), bestemte:

»1. Den i artikel 2 omhandlede person er ikke berettiget til tillæg i den periode, hvor han ikke bor i Nederlandene.

2. Den i artikel 2 omhandlede person, som i henhold til stk. 1 ikke er berettiget til tillæg, er fra den dato, hvor han bor i Nederlandene, berettiget til tillæg, såfremt han opfylder betingelserne i artikel 2, stk. 1, 2 eller 3.«

18 Artikel 8, stk. 1, i Remigratiewet (remigrationsloven) af 22. april 1999 (Stb. 1999, nr. 232) fastsætter:

»Personer, der er remigreret i henhold til denne lov, kan inden et år efter det tidpunkt, hvor de har bosat sig i bestemmelseslandet, vende tilbage til Nederlandene.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

19 M. Çoban er en tyrkisk statsborger, som i en vis periode har været beskæftiget i Nederlandene.

20 Den 11. september 2006 opgav M. Çoban sit arbejde på grund af sygdom.

21 Siden den 18. december 2006 har han haft EU-opholdstilladelse som fastboende udlænding, udstedt i overensstemmelse med bestemmelserne i direktiv 2003/109.

22 Den 8. september 2008 tilkendte Uwv M. Çoban en ydelse i henhold til Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (lov om arbejde og indkomst efter arbejdsevne) af 10. november 2005 (Stb. 2005, nr. 572), beregnet på grundlag af en invaliditetsgrad på 45-55%. Uwv tilkendte desuden M. Çoban en tillægsydelse i henhold til TW for at sikre ham et indkomstminimum.

23 Den 10. februar 2014 meddelte M. Çoban Uwv, at han havde til hensigt at bosætte sig i Tyrkiet fra den 1. april 2014. Ved afgørelse af 12. februar 2014 standsede Uwv den tidligere tilkendte tillægsydelse med virkning fra den 1. april 2014.

24 I forbindelse med sin flytning til Tyrkiet ansøgte M. Çoban om og fik tilkendt remigrationsydelser fra de nederlandske myndigheder. Den 18. marts 2014 vendte M. Çoban tilbage til Tyrkiet. Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at han på denne dato stadig havde en EU-opholdstilladelse som fastboende udlænding.

25 Den 9. juli 2014 ansøgte M. Çoban fra Tyrkiet på ny om tillægsydelse hos Uwv. Ifølge den forelæggende ret var formålet med denne ansøgning atter at få tilkendt den tillægsydelse, som Uwv havde frakendt den 12. februar 2014.

26 Ved afgørelse af 1. august 2014 afslog Uwv denne ansøgning.

27 M. Çoban klagede over denne sidstnævnte afgørelse til Uwv, som ved afgørelse af 20. oktober 2014 stadfæstede afslaget på ansøgningen om tillægsydelse på grundlag af TW's artikel 4a, ifølge hvilken kun personer, der er bosat i Nederlandene, har ret til en sådan ydelse.

28 Sagsøgeren i hovedsagen anlagde sag ved rechtbank Amsterdam (ret i første instans i Amsterdam, Nederlandene) til prøvelse af Uwv's afgørelse af 20. oktober 2014.

29 Ved dom af 18. juni 2015 frifandt denne ret Uwv bl.a. med den begrundelse, at M. Çoban ikke befandt sig i en situation, der var sammenlignelig med situationen for de tyrkiske statsborgere, som var omhandlet i den sag, der gav anledning til dom af 26. maj 2011, Akdas m.fl. (C-485/07, EU:C:2011:346).

30 M. Çoban har iværksat appel til prøvelse af denne sidstnævnte dom ved Centrale Raad van Beroep (appeldomstol i sager vedrørende social sikring og tjenestemænd, Nederlandene).

31 Den forelæggende ret har anført, at M. Çoban definitivt forlod det nederlandske arbejdsmarked på et givent tidspunkt efter, at han blev uarbejdsdygtig, hvorfor han mistede retten til at opholde sig i denne medlemsstat i henhold til associeringsaftalen. For så vidt som denne omstændighed satte ham i en situation, der var sammenlignelig med situationen for de tyrkiske statsborgere, som var omhandlet i

den sag, der gav anledning til dom af 26. maj 2011, Akdas m.fl. (C-485/07, EU:C:2011:346), burde M. Çoban principielt kunne påberåbe sig retten til eksport af det i hovedsagen omhandlede tillæg på grundlag af artikel 6, stk. 1, første afsnit, i afgørelse nr. 3/80.

32 Den forelæggende ret har imidlertid fremhævet, at M. Çoban, i modsætning til de tyrkiske statsborgere, som var omhandlet i nævnte sag, forlod Nederlandene af egen drift. Ifølge denne ret havde sagsøgeren i hovedsagen således på tidspunktet for sin tilbagevenden til Tyrkiet en EU-opholdstilladelse som fastboende udlænding som omhandlet i direktiv 2003/109 i denne medlemsstat. I medfør af lov om remigration kunne han desuden være flyttet tilbage til den nævnte medlemsstat inden for et år efter sin fraflytning.

33 M. Çobans situation har desuden ligheder med situationen for de tyrkiske statsborgere, som var omhandlet i den sag, der gav anledning til dom af 14. januar 2015, Demirci m.fl. (C-171/13, EU:C:2015:8).

34 Henset til den retspraksis, der følger af dom af 26. maj 2011, Akdas m.fl. (C-485/07, EU:C:2011:346), og af 14. januar 2015, Demirci m.fl. (C-171/13, EU:C:2015:8), ønsker den forelæggende ret oplyst, om M. Çobans situation med henblik på anvendelsen af artikel 59 i tillægsprotokollen med føje kan sammenlignes med situationen for de unionsborgere, der ikke kan eksportere en ydelse som den i hovedsagen omhandlede.

35 På denne baggrund har Centrale Raad van Beroep (appeldomstol i sager vedrørende social sikring og tjenestemænd, Nederlandene) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»[1)] Skal artikel 6, stk. 1, [første afsnit,] i afgørelse nr. 3/80, sammenholdt med artikel 59 i tillægsprotokollen, fortolkes således, at den er til hinder for en lovbestemt ordning i en medlemsstat, såsom TW's artikel 4a, på grundlag af hvilken en tilkendt tillægsydelse trækkes tilbage, når modtageren bosætter sig i Tyrkiet, herunder når modtageren har forladt denne medlemsstats område af egen drift?

[2)] Har det herved betydning, at den pågældende på flyttetidspunktet ikke længere har ret til ophold i henhold til associeringsaftalen, men har en EU-opholdstilladelse for fastboende udlændinge [baseret på direktiv 2003/109]?

[3)] Har det herved betydning, at den pågældende i henhold til den nationale lovgivning har mulighed for at vende tilbage inden et år efter fraflytningen og herved få tillægget tilbage, og at denne mulighed består, så længe den pågældende har en EU-opholdstilladelse for fastboende udlændinge?«

Om de præjudicielle spørgsmål

36 Med sine spørgsmål, der skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 6, stk. 1, første afsnit, i afgørelse nr. 3/80, sammenholdt med tillægsprotokollens artikel 59, skal fortolkes således, at den er til hinder for en bestemmelse i national ret, såsom den i hovedsagen omhandlede, som inddrager en tillægsydelse til en tyrkisk statsborger, der vender tilbage til sit oprindelsesland, og som på tidspunktet for sin flytning fra værtsmedlemsstaten har status af fastboende udlænding som omhandlet i direktiv 2003/109.

37 I denne henseende bemærkes, at afgørelse nr. 3/80 har til formål at samordne medlemsstaters sociale sikringsordninger med henblik på, at de tyrkiske arbejdstagere, der har eller har haft beskæftigelse i en eller flere af Fællesskabets medlemsstater, og deres familiemedlemmer og efterladte kan oppebære ydelser fra de almindelige sociale sikringsgrene (dom af 10.9.1996, Taflan-Met m.fl., C-277/94, EU:C:1996:315, præmis 26).

38 Ifølge artikel 2 i afgørelse nr. 3/80 finder denne bl.a. anvendelse på tyrkiske arbejdstagere, som er eller har været omfattet af lovgivningen i en eller flere medlemsstater.

39 Hvad angår det materielle anvendelsesområde for afgørelse nr. 3/80 fremgår det af denne afgørelses artikel 4, stk. 1 og 2, at denne finder anvendelse på enhver lovgivning om sociale sikringsgrene, der bl.a. vedrører ydelser ved invaliditet, herunder ydelser, der tager sigte på at bevare eller forbedre erhvervsevnen, og på alle almindelige og særlige sociale sikringsordninger med eller uden bidragspligt.

40 I det foreliggende tilfælde er det ubestridt, at M. Çoban modtager en invalidepension som fastsat ved nederlandsk lovgivning på området for social sikring, og at den i hovedsagen omhandlede tillægsydelse har til formål at forhøje denne pension for at sikre ham et indkomstminimum. Denne ydelse skal derfor sidestilles med en ydelse ved invaliditet som omhandlet i artikel 4, stk. 1, litra b), i afgørelse nr. 3/80.

41 Afgørelse nr. 3/80 finder derfor anvendelse på en situation som den i hovedsagen omhandlede.

42 Artikel 6, stk. 1, første afsnit, i afgørelse nr. 3/80, som gennemfører tillægsprotokollens artikel 39, stk. 4, fastsætter tyrkiske arbejdstageres ret til i Tyrkiet eller på en anden medlemsstats område end den, hvor den institution, som det påhviler at udrede ydelsen, er beliggende, at modtage kontantydelser ved invaliditet eller alderdom eller til efterladte samt erstatning i anledning af arbejdsulykker eller erhvervssygdomme, hvortil der er erhvervet ret efter lovgivningen i en eller flere medlemsstater.

43 Afgørelse nr. 3/80 fastsætter ingen undtagelse til eller begrænsning i den ophævelse af bopælsklausuler, der er fastsat i artikel 6, stk. 1, første afsnit (dom af 26.5.2011, Akdas m.fl., C-485/07, EU:C:2011:346, præmis 80).

44 I det foreliggende tilfælde inddrog Uwv ved afgørelse af 12. februar 2014 den i hovedsagen omhandlede tillægsydelse med virkning fra den 1. april 2014, fordi M. Çoban havde meddelt Uwv, at han havde til hensigt at vende tilbage til Tyrkiet på denne dato. Den 9. juli 2014 ansøgte M. Çoban fra Tyrkiet på ny om tillægsydelse, der ifølge de af den forelæggende ret fremlagte oplysninger havde til formål at genindføre den af Uwv inddragne ydelse.

45 For så vidt som sidstnævnte anmodning indgivet af sagsøgeren i hovedsagen ifølge den forelæggende ret har til formål at genindføre en ret til en tillægsydelse, der er erhvervet i henhold til TW, bemærkes, således som generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 60 og 62 i sit forslag til afgørelse, at M. Çoban i hovedsagen har påberåbt sig retten til en ydelse ved invaliditet, der er erhvervet i henhold til en medlemsstats lovgivning i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1, første afsnit, i afgørelse nr. 3/80.

46 På denne baggrund er M. Çobans situation omfattet af nævnte bestemmelses anvendelsesområde.

47 Det skal imidlertid fastslås, at den i hovedsagen omhandlede tillægsydelse i medfør af opførelsen af TW i bilag X til forordning nr. 883/2004 er en »særlig ikke-bidragspligtig kontantydelse« som omhandlet i denne forordnings artikel 70, stk. 2.

48 I overensstemmelse med artikel 70, stk. 3, i forordning nr. 883/2004 finder princippet om ophævelse af bopælsbestemmelser som fastsat i denne forordnings artikel 7 ikke anvendelse på sådanne ydelser. I medfør af samme forordnings artikel 70, stk. 4, kan disse ydelser kun tilkendes i den medlemsstat, hvor de berørte personer er bosat, og i henhold til dennes lovgivning.

49 Det følger heraf, at unionsborgere, der er omfattet af anvendelsesområdet for forordning nr. 883/2004, kun kan tilkendes en særlig ikke-bidragspligtig kontantydelse, som den i hovedsagen omhandlede tillægsydelse, i det omfang de er bosiddende i den medlemsstat, der har tilkendt den.

50 Unionsborgere forbliver således underlagt betingelsen om bopæl på Kongeriget Nederlandenes område, der er pålagt ved TW's artikel 4a, for at kunne modtage en tillægsydelse i henhold til denne lovgivning.

51 Det bemærkes, at tillægsprotokollens artikel 59 fastsætter, at inden for de af denne protokol dækkede områder må der ikke gives Tyrkiet gunstigere betingelser end dem, som medlemsstaterne indrømmer hinanden på grundlag af traktaten om oprettelse af Fællesskabet.

52 Tillægsprotokollen dækker i henhold til afsnit II heri, bl.a. bevægelighed for personer og tjenesteydelser, herunder navnlig de bestemmelser på området for social sikring for arbejdstagere af tyrkisk nationalitet, som bevæger sig inden for EU, der findes i afgørelse nr. 3/80.

53 Det skal derfor, henset til nævnte protokols artikel 59, undersøges, om den omstændighed, at en tyrkisk statsborger, såsom M. Çoban, på grundlag af artikel 6, stk. 1, første afsnit, i afgørelse nr. 3/80 kan bevare retten til en tillægsydelse som den i hovedsagen omhandlede efter at have flyttet sin bopæl til Tyrkiet, mens unionsborgere forbliver underlagt den betingelse om bopæl i EU, der er pålagt ved TW's artikel 4a for at kunne nyde en sådan ret, ville føre til, at denne tyrkiske statsborger gives gunstigere betingelser end dem, som indrømmes unionsborgere, der befinder sig i en sammenlignelig situation.

54 I denne henseende har Domstolen allerede i præmis 95 i dom af 26. maj 2011, Akdas m.fl. (C-485/07, EU:C:2011:346), fastslået, at situationen for tidligere tyrkiske arbejdstagere, for så vidt som de var vendt tilbage til Tyrkiet, efter at de havde mistet deres ret til ophold i Nederlandene, fordi de var blevet uarbejdsdygtige, ikke med henblik på anvendelse af artikel 59 i tillægsprotokollen med føje kan sammenlignes med situationen for unionsborgere, for så vidt som disse, da de har ret til at færdes samt opholde sig frit på medlemsstaternes område og således bevare deres opholdsret i den medlemsstat, der tildeler den pågældende ydelse, og de kan vælge dels at forlade denne medlemsstat og som følge heraf miste denne ydelse, dels har de ret til at vende tilbage til den pågældende medlemsstat på et hvilket som helst tidspunkt.

55 I det foreliggende tilfælde kan M. Çobans situation ikke sidestilles med situationen for de tyrkiske statsborgere, som var omhandlet i den sag, der gav anledning til nævnte dom, eftersom M. Çoban på tidspunktet for sin flytning fra Nederlandene til Tyrkiet ikke havde fortabt sin opholdsret i denne medlemsstat.

56 Det fremgår således af de for Domstolen fremlagte sagsakter, at M. Çoban på dette tidspunkt havde en EU-opholdstilladelse som fastboende udlænding som omhandlet i direktiv 2003/109 i Nederlandene.

57 Det bemærkes imidlertid, at i medfør af artikel 8 i direktiv 2003/109 er status som fastboende udlænding permanent med forbehold af bestemmelserne i dette direktivs artikel 9 vedrørende tilbagekaldelse eller fortabelse af denne status.

58 Som det fremgår af fjerde, sjette og tolvte betragtning til direktiv 2003/109, er dets hovedformål integrationen af tredjelandsstatsborgere, der er fastboende i medlemsstaterne. Som det desuden fremgår af anden betragtning til direktivet, har dette ved at tildele de nævnte tredjelandsstatsborgere status som fastboende udlænding til formål at tilnærme sidstnævntes retsstilling til EU-borgernes retsstilling (dom af 18.10.2012, Singh, C-502/10, EU:C:2012:636, præmis 45).

59 I medfør af en sådan status var M. Çoban således på tidspunktet for sin flytning fra Nederlandene til Tyrkiet i stand til at opfylde den betingelse om bopæl på denne medlemsstats område, der er pålagt ved TW for at kunne modtage den i hovedsagen omhandlede tillægsydelse, ligesom en unionsborger, der er bosiddende i Nederlandene.

60 Det følger heraf, at med henblik på anvendelsen af tillægsprotokollens artikel 59 skal M. Çobans situation anses for sammenlignelig med situationen for en unionsborger, der er bosiddende i Nederlandene, og som har erhvervet retten til en tillægsydelse på grundlag af TW.

61 På denne baggrund ville den omstændighed, at en tyrkisk statsborger, såsom M. Çoban, på grundlag af artikel 6, stk. 1, første afsnit, i afgørelse nr. 3/80 kan bevare retten til en tillægsydelse som den i hovedsagen omhandlede efter at have flyttet sin bopæl til Tyrkiet, mens unionsborgere forbliver underlagt den betingelse om bopæl på Kongeriget Nederlandenes område, der er pålagt ved TW's artikel 4a, for at kunne nyde en sådan ret, føre til, at denne tyrkiske statsborger gives gunstigere betingelser end dem, som indrømmes unionsborgere, der befinder sig i en sammenlignelig situation, hvilket er uforeneligt med de krav, der følger af tillægsprotokollens artikel 59.

62 Henset til de ovenstående betragtninger skal de forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 6, stk. 1, første afsnit, i afgørelse nr. 3/80, sammenholdt med tillægsprotokollens artikel 59, skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for en bestemmelse i national ret, såsom den i hovedsagen omhandlede, som inddrager en tillægsydelse til en tyrkisk statsborger, som vender tilbage til sit oprindelsesland, og som på tidspunktet for sin flytning fra værtsmedlemsstaten har status af fastboende udlænding som omhandlet i direktiv 2003/109.

Sagsomkostninger

63 Da sagen i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

Artikel 6, stk. 1, første afsnit, i Associeringsrådets afgørelse nr.3/80 af 19. september 1980 om anvendelsen af De Europæiske Fællesskabers medlemsstaters sociale sikringsordninger på tyrkiske arbejdstagere og på deres familiemedlemmer, sammenholdt med artikel 59 i tillægsprotokollen, undertegnet den 23. november 1970 i Bruxelles og indgået, godkendt og bekræftet på Fællesskabets vegne ved Rådets forordning (EØF) nr. 2760/72 af 19. december 1972, skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for en bestemmelse i national ret, såsom den i hovedsagen omhandlede, som inddrager en tillægsydelse til en tyrkisk statsborger, som vender tilbage til sit oprindelsesland, og som på tidspunktet for sin flytning fra værtsmedlemsstaten har status af fastboende udlænding som omhandlet i Rådets direktiv 2003/109/EF af 25. november 2003 om tredjelandsstatsborgeres status som fastboende udlænding.

Underskrifter